

Gaia i la política

EL TEMPS-X. DURAN. Benvinguts. Com sabeu, aquest debat ha estat convocat per parlar de la teoria Gaia.

R. SERIOL FOZ. Hola. Aquest debat, el seguim sis persones des de l'Associació Catalana de Comunicació Científica.

MERCÈ PIQUERAS. Hola. Tinc a prop meu el doctor Ricard Guerrero, que va facilitar la vinguda a Barcelona del professor Lovelock. Segur que ens aportarà algunes coses.

EL TEMPS-X. DURAN. Benvingut, doctor Guerrero. Estem molt contents de la seva presència. A la redacció d'EL TEMPS hi ha Xavier Duran i Vicent Partal.

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. El doctor Guerrero diu que la visita del doctor Lovelock fou una visita engrescadora, no sols pel que vam aprendre'n, sinó per les coses que ell va aprendre de la realitat dels Països Catalans. Una dels punts més interessants de la seva visita fou l'anada a Montserrat, on fou rebut per l'abat i alguns monjos, de la comunitat.

EL TEMPS-X. DURAN. Quina acollida ha tingut la visita en l'àmbit científic, sabent que Gaia és una teoria controvertida?

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. Molt positiva. Encara hi ha alguna crítica concreta, però observo que els científics van assumint globalment la idea. I que les discussions es refereixen a diversos detalls de la teoria, més que no pas al conjunt de la idea.

PEDRO CARREÑO. Suposo que també és interessant el fet

Fa poques setmanes el doctor Lovelock, autor de la teoria Gaia, que considera la terra com un sol organisme, visità Barcelona.

Aprofitant-ne el ressò, un grup de lectors d'EL TEMPS va debatre, el dia 15 de febrer, sobre la teoria Gaia a través del servei Online.

que el doctor Lovelock s'hagi vingut a venir a Catalunya, quan sabem que gairebé no es mou. Això deu voler dir alguna cosa...

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. Sí, va ser difícil que ho acceptés... Potser seria interessant de comentar el malentès que hi va haver després de la seva conferència, perquè algunes persones en van treure la idea que anava a favor de les nuclears, cosa que no és certa. Ell va dir que eren un mal menor, perquè hi ha coses pitjors per al planeta.

CARME PEIRÓ. A mi m'agradaria de saber l'opinió d'alguns de vosaltres sobre les idees del doctor Lovelock. En especial quan diu que la Terra pot canviar per culpa nostra. Això no és res de nou; tothom ho sap, que pot ser així, però en som poc conscients.

ALEX MIQUEL. La veritat és que no és nou que, el món, l'anem canviant nosaltres; però és per culpa nostra, i a poc a poc ens n'anem conscienciant. Però és allò de: "fins que no hi mori algú, no hi posaran cap semàfor". Fins que no arribem al límit, no ens adonem que correm perill. I la pregunta és: serà massa tard?

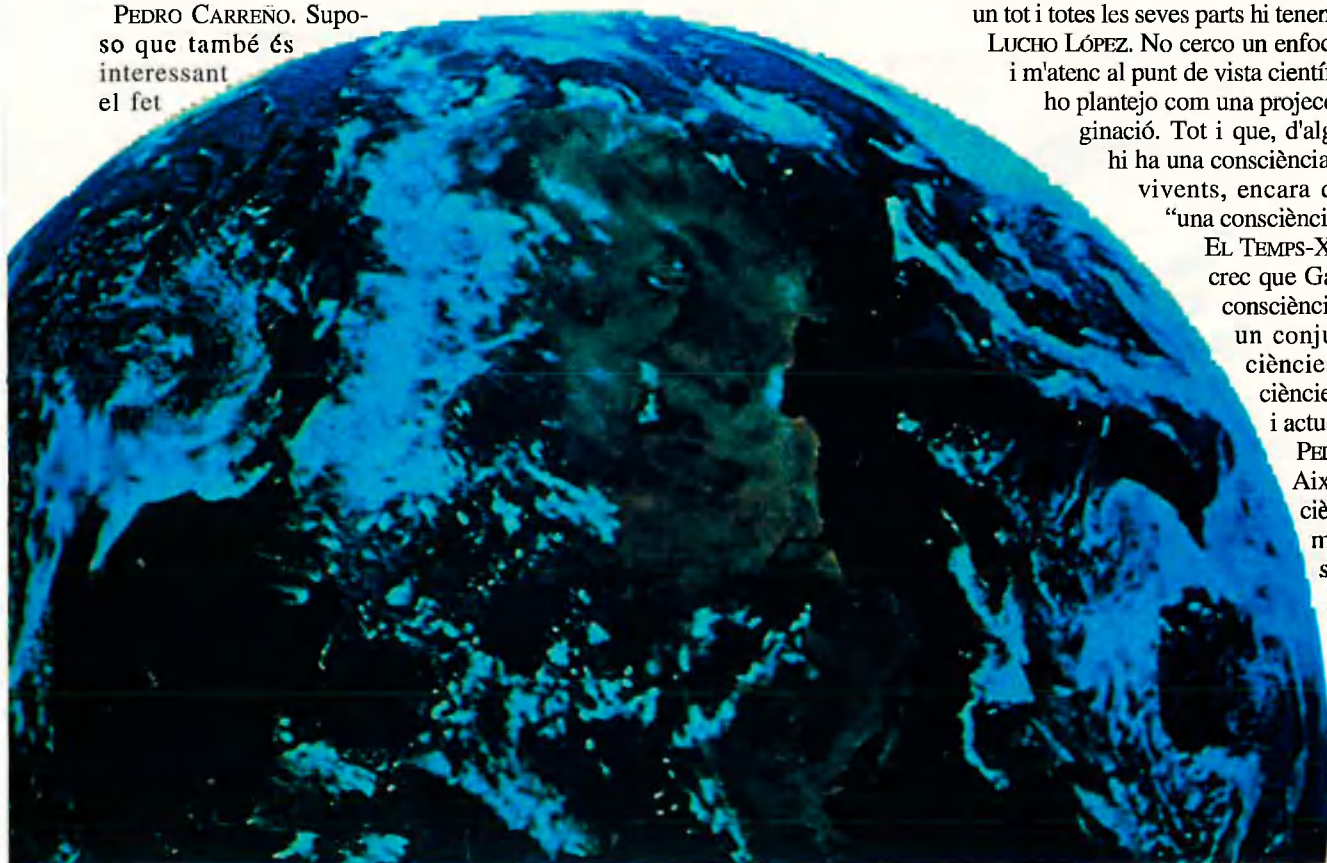
LUCHO LÓPEZ. M'agradaria que Xavier Duran expliqués si la teoria del doctor Lovelock inclou la possibilitat que Gaia creï o generi un estat propi de consciència.

EL TEMPS-X. DURAN. Crec que atorgar consciència a Gaia podria portar la teoria a un terreny místic o esotèric. Gaia actua, simplement, com un tot i totes les seves parts hi tenen a veure.

LUCHO LÓPEZ. No cerco un enfocament místic i m'atenc al punt de vista científic. Més aviat ho plantejo com una projecció de la imaginació. Tot i que, d'alguna manera, hi ha una consciència en els éssers vivents, encara que no sigui "una consciència conscient".

EL TEMPS-X. DURAN. No crec que Gaia tingui cap consciència, sinó que té un conjunt de consciències i d'inconsciències que pensen i actuen per ella.

PEDRO CARREÑO. Això de la consciència no és res més, em penso, que una traducció del concepte d'equilibri autosostenut.

LUCHO LÓPEZ. Una altra pregunta. Com pot interpretar-se la reacció de Gaia als prejudicis ambientals causats per l'home?

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. La preocupació pel canvi climàtic és molt antropocèntrica. Sempre n'hi ha hagut, de canvis climàtics, al planeta. El problema és si el canvi vinent exclourà els humans, i si nosaltres l'accelerem, aquest canvi... Ens preocupa que canviï la primavera, però què és la primavera? Els tuaregs o els sammes (lapons) en deuen tenir un concepte ben diferent. Gaia, en conjunt, s'adapta als canvis, però ho fa amb una variació de la diversitat i de la composició taxonòmica del conjunt d'organismes.

PEDRO CARREÑO. L'acció de l'home sols és un element més en un sistema en equilibri. Per tant, el sistema reacciona contra l'acció humana. Acció i reacció.

LUCHO LÓPEZ. És interessant de veure que Gaia reacciona sense consultar els homes. Això obre un enfocament filosòfic distint. No pas antropocèntric. Però fins a quin punt l'acció no és més forta que la reacció? I, més encara, què podem fer, davant de Gaia...?

CACHO E. ESCI. Fins a quin punt es pot dir que l'acció és més forta que no pas la reacció?

ALEX MIQUEL. Respecte a això que comenteu, penseu de debò que hem d'actuar sobre Gaia? Jo crec que no, perquè, en definitiva, en som part i, per tant, n'hem de tenir més cura. Per un altre costat, els canvis climàtics, més que perjudicials o beneficiosos per a la Terra, únicament ho són per a nosaltres. La Terra no desapareixerà, en tot cas canviarà. Pel que fa a nosaltres, tan importants som per a la Terra perquè ens tingui en compte?

EL TEMPS-X. DURAN. Penseu, doncs, que el canvi climàtic podria afavorir alguna part del planeta, alguna espècie concreta, o que és perjudicial pertot i per a tots?

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. Voldríem que quedés clar que la teoria Gaia és una teoria científica, i que en podem donar les interpretacions filosòfiques o polítiques que vulguem. Ara, dit això, voldria discutir el paral·lelisme existent entre la teoria evolucionista de Darwin, a final del segle XIX, i la teoria de Gaia, de Lovelock, a final del XX. Quines implicacions, per a la societat com a col·lectiu, i per a la ment individual de cadascú dels humans, tenen o tindran totes dues teories científiques.

EL TEMPS-X. DURAN. Igual que amb Copèrnic i Darwin, ens trobem davant canvis de visió de l'espècie humana i per això sobta, per exemple, que la majoria d'intel·lectuals del país hagin ignorat la visita.

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. Equilibri i desplaçament poden ser tractats de maneres diferents. A més, al llarg de l'evolució pròpia de la teoria de Gaia, hem passat d'un concepte inicial d'homeostasi, que no és correcte, a la visió ac-

"Lovelock ha d'aprofundir en l'aspecte científic, al més objectivament possible, de visió a llarg termini. Unes altres persones poden agafar les dades científiques i discutir-ne les possibles interpretacions i conseqüències."

tual d'homeoresi, "d'equilibris diferents", en una línia de desplaçament i de canvi individual de les espècies.

PEDRO CARREÑO. Quin és el concepte real d'homeostàsia?

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. Equilibri estàtic. L'homeoresi, podríem assimilar-la a equilibri dinàmic.

LUCHO LÓPEZ. M'agradaria de tornar a les repercussions sobre l'home. És cert, això que diu en Xavier Duran, d'un canvi ideològic enorme i insuficient. Però no és solament filosòfic. Significa fer una projecció de fets, de política, de gestió global, que és molt gran, i de repercussions greus i enormes.

EL TEMPS-X. DURAN. Quin tipus de repercussions concretes?

LUCHO LÓPEZ. Repercussions polítiques. El fet és si els nostres gestors polítics són capaços de superar els seus lapses de temps i els seus enfocaments immediats, per veure els problemes a un termini més llarg; problemes que no els "importen" en el sentit electoral o de benefici polític. Aquí és on hi ha el problema. I no sols per a Gaia, sinó per a la política ambiental en conjunt. Gaia el que fa és posar en relleu la tremenda indefensió humana respecte als seus dirigents.

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. Totalment d'acord amb López. Hi ha una visió política, que diuen que és pràctica, però que en realitat és miop i molt particular. L'enfocament científic dels problemes demana una visió global i a més llarg termini

EL TEMPS-X. DURAN. La feina del doctor Lovelock ha de limitar-se a la ciència o penseu que hauria d'anar més enllà?

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. Lovelock ha d'aprofundir en l'aspecte científic, al més objectivament possible, de visió a llarg termini. Unes altres persones poden agafar les dades científiques i discutir-ne les possibles interpretacions i conseqüències.

ARXIU

PEDRO CARRENO. Alerta amb això de l'enfocament científic. A vegades els científics són tan curts de vista com els polítics. Sobretot quan hi ha servilisme –que no sembla el cas de Lovelock.

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. Els científics són humans i poden tenir aquests defectes, però en el mètode científic l'element essencial és la veracitat i l'acceptació de les dades objectives. Si no segueix aquests condicionants, la persona que es dedica a la ciència, és a dir: el "científic", deixa de fer ciència i per tant de ser un científic.

EL TEMPS-X. DURAN. Les multinacionals, per exemple, permetran d'adoptar solucions basades en dades objectives?

PEDRO CARRENO. En dubto. Interessos econòmics i objectivitat no sempre van per camins paral·lels.

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. Les dades són objectives, però les interpretacions, no

EL TEMPS-X. DURAN. No hi ha cap veritat incontrovertible, per exemple, sobre la relació entre CFC i l'ozó?

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. M'agradaria de recordar el que va passar amb Rachel Carson, als anys 60. Carson era una científica relacionada amb els pesticides sintètics. Féu una denúncia dels perills del DDT i d'alguns altres pesticides al llibre *Primavera silenciosa*. Algunes poderoses indústries químiques tractaren d'impedir la publicació del llibre amb una campanya de premsa i un lobby polític molt ben organitzat, però la National Academy of Sciences dels Estats Units li va donar la raó i el president acceptà l'informe dels científics contra la pressió econòmica i política.

EL TEMPS-X. DURAN. Això vol dir que sí que pot servir un toc d'atenció. Però no n'hi ha massa pocs?

LUCHO LÓPEZ. El que diu la Mercè de les multinacionals és cert, però hi ha coses curioses, i a vegades interessos econòmics, també del costat

"Igual que amb Copèrnic i Darwin, ens trobem davant canvis de visió de l'espècie humana i per això sobta, per exemple, que la majoria d'intel·lectuals del país hagin ignorat la visita."

El 'Cafè del Temps'. Un punt d'encontre virtual

El debat sobre la teoria Gaia, com els altres que es fan regularment sobre qüestions aparegudes a la revista, es va portar a terme al *Cafè del Temps*, un espai de debat obert del servei Online d'EL TEMPS, a Servicom. El *Cafè del Temps* permet de mantenir una conversa simultània entre diverses persones. En el punt més alt del debat sobre Gaia hi havia vint-i-quatre persones connectades, de ciutats diferents, cadascuna des del seu ordinador.

dels "àngels", per dir-ho d'alguna manera. Per exemple, la defensa de les foques per les petrolieres que aposten per la pell sintètica... I sobre això de la ciència i del mètode científic, dissortadament quan es tracta de decisions polítiques no és gaire precís el mètode científic. Hi ha un retard en les ciències humanes que no es resol amb la ciència. És una qüestió d'enfocament moral o ètic que la humanitat no ha resolt i que ara és urgent, vist que Gaia s'adapta i defensa sense importar-li què serà dels homes. La humanitat pot extingir-se, però algú s'imagina un polític lúcid que en parli i sigui sincer?

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. La nostra espècie és molt recent. La Terra va estar 3.800 milions d'anys sense humans i la vida continuaria perfectament, si aquesta nit tots nosaltres desapareguéssim

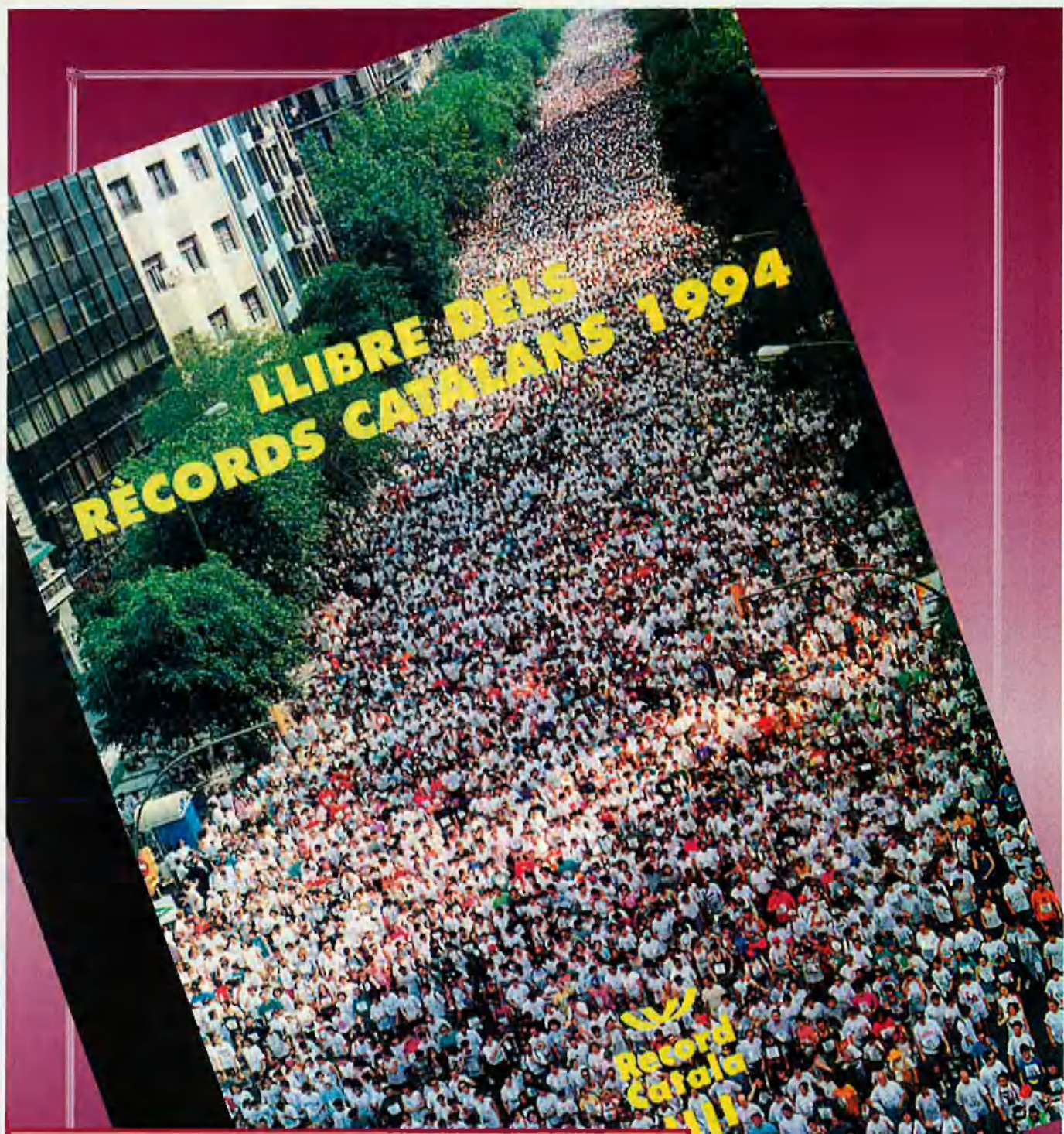
LUCHO LÓPEZ. Això és cert, però com a subjecte de l'espècie que podria desaparèixer, la veritat és que no quedo tranquil. No sols vull entendre per contemplar, sinó per manipular (en el bon sentit de la paraula). Com a ésser humà vull viure i com a espècie sobreviure i lluitar per això. Abans que científic sóc humà.

EL TEMPS-X. DURAN. És un trist consol acceptar que l'espècie humana es pot morir, però la vida prosseguirà. Ho hem d'acceptar simplement?

LUCHO LÓPEZ. És dur. Però, ja que la ciència ens en dona les dades, aprofitem-les en favor de la nostra lluita com a espècie per la vida. És clar que, quan ho volem fer, topem amb el retard de les ciències socials i la política.

M. PIQUERAS-R. GUERRERO. Pascal, un pensador francès (atenció no és l'inventor d'un llenguatge informàtic) va escriure que l'home és la canya més feble de la natura, però una canya que pensa.

EL TEMPS-X. DURAN. Gràcies a tots d'haver participat en aquest debat Online, especialment al doctor Ricard Guerrero.

LLIBRE DELS RÈCORDS CATALANS 1994

**J
A
A
L
A
V
E
N
D
A**

TELÈFON INFORMACIÓ

(93) 412 32 94

La Diva Galàctica

Bassy

de

Salma

L'actriu mallorquina més estel·lar forma part de l'insigne repartiment de 'Prêt-à-porter', última gran producció del demiürg cinematogràfic Robert Altman.

A primera vista, podem pensar que el regne de Rosy de Palma no és d'aquest món: té un port llanguidament geomètric i la seua faç abstracta, molt nívua, desprèn en directe una elegància sideral. Aquesta distinció celest, la transmet també en el diàleg, on és bastant més orgullosa, primmirada i tallant que la idea que la pantalla transmet. El seu perfil abissal és, a dos pams de distància, ple de jeroglífics. Probablement va ser dissenyat en un univers on l'art figuratiu només es concebia com una tènue pinzellada sense importància sobre el conjunt de les coses. Rosy de Palma és galàctica, no hi ha dubte.

Rosa García, de 30 anys, que es volia convertir en actriu i cantant i que va fugir de Palma de Mallorca la dècada passada arrossegant el topònim que la va veure nàixer, ha hagut de desenvolupar una gran espontaneïtat i xamosia per a recordar a tothom que també és terrenal i fer un avantatge de la seua singularitat. Tan terrenal que va haver de treballar de cambrera per poder menjar quan va arribar a Madrid amb l'estrambòtic grup musical mallorquí Peor Imposible, en els temps en què la *movida* madrilenya començava a agonitzar. Pedro Almodóvar la va descobrir en aquells dies com a actriu, i va descriure la seua presència com una "eterna primavera". Alguns dels dissenyadors més psicòticament electrizants del panorama mundial, com Jean Paul Gaultier i Thierry Mügler, l'han anat utilitzant més tard a les seues desfilades com a maniquí. Dandis de luxe com Bryan Ferry i mascles reciclats com George Michael l'han fet musa dels seus videoclips. Tot això, enmig de nombroses aparicions en televisió, cinema i teatre. Ara, després de protagonitzar un dels episodis d'*El perquè de tot plegat* de Ventura Pons, Rosy de Palma forma part de *Prêt-à-Porter*, última producció del gran creador nord-americà Robert Altman. Les supermodels Linda Evangelista i Tatiana Patitz i els actors Marcello Mastroianni i Sofia Loren, són alguns dels seus companys de repartiment. L'oportunitat de treballar amb una barreja d'estrelles que fa ennuegar, ha convertit Rosy de Palma en una de les actrius més envejades de la seua generació.

—Qui és Robert Altman?

—Un cineasta únic, un *outsider* enmig de la indústria.

—Un bon nombre de les superestrelles que han participat a *Prêt-à-Porter* es queixen del resultat final.

—Se'n queixen perquè Altman ha tallat bastant material filmat i ha escurçat moltes intervencions. Entre elles la meua.

—Però vostè no es queixa.

—No.

—Per què?

—Perquè tot i que gran part del meu paper s'ha vist retallat a la pel·lícula, la satisfacció

d'haver-lo fet no me la lleva ningú. El mètode de rodatge d'Altman és molt particular, deixa un gran espai per a la improvisació. Amb el conjunt del material que ell havia filmat, es podia haver fet una pel·lícula de 9 hores. Però ell treballa així, filma molt i després talla. Jo no tinc la vanitat d'alguns actors que desitgen aparèixer el major temps possible a les pel·lícules. No m'importa sortir poc de temps a la pantalla si quan ho faig estic bé en el meu paper. Pense que en cinema es tracta d'això.

—Li va impressionar treballar amb actors tan importants com Marcello Mastroianni?

—No em considere gaire mitòmana, i en aquest sentit no em va representar cap trauma participar en un film amb Julia Roberts, Lauren Bacall o Mastroianni. Precisament aquest últim és especialment encantador. Parla de la mítica *La dolce vita* de Fellini sense donar-li cap importància, sense cap petulància. A París, durant el rodatge, quan anàvem tot l'equip a restaurants de *nouvelle cuisine*, ell se n'anava a l'hotel a menjar-se el seu bon tros de mortadella.

La majoria dels que considerem estrelles són persones normals. Sofia Loren ho és, també Lauren Bacall, encara que es mostre més àcida, més cínica. Kim Basinger i Julia Roberts eren una mica més distants, més acostumades al mètode ianquí de relació entre actors, on es mesuren més les distàncies entre companys de repartiment. Però mai maleducades o antipàtiques. Només Altman em va colpir de debò, el seu talent i la seua passió. Això, i haver d'improvisar diàlegs en anglès i francès, que em va costar molt.

—D'altra banda, vostè, com a model...

—No, no, jo no sóc model. No sóc de cap agència i no treballo habitualment de model.

—Ho diu com si s'excusara per haver desfilat en diverses passarel·les internacionals.

—No m'excuse, però no sóc maniquí. He col·laborat amb gent com Gaultier perquè em sent prop del seu treball. Sóc una dona del meu temps, i no tinc per què circumscriure'm a una única disciplina de treball. Deixe el meu cos per a fotos o passarel·la si m'interessa la proposta,

Rosy de Palma s'ha hagut de valer d'una gran desimboltura per a convertir en avantatge el seu exotisme físic. L'actriu interpreta a Prêt-à-Porter el paper d'una assistenta de dissenyadora. Tot i que refusa ser catalogada com a model, el fet d'haver aparegut com a maniquí eventual a passarel·les internacionals ha ajudat la de Palma a perfeccionar la seua intervenció en el film d'Altman.

però no passen de ser col·laboracions esporàdiques. El meu treball és el d'actriu.

—Molt bé. Però en l'escala de la fascinació popular, vostès, els actors, sembla que definitivament hauran de conformar-se amb un segon lloc. Que no poden competir amb les supermodels. Aquesta pel·lícula ha desvetllat molta més expectació per les models que apareixen que per la plantilla d'actors.

—El *glamour*, al món del cinema, ha mort. No existeix. A l'estrena en Nova York i Los Angeles de *Prêt-à-Porter*, tots els actors arribaven amb esmòquing i vestits de nit. Però una vegada dins del cinema, començaven a beure Coca-cola i a menjar roses de dacs sense llevar-se els guants de llama. Era un *glamour* molt fals. Quan vaig anar a la cerimònia dels *oscars* per la nominació de la pel·lícula d'Almodóvar *Mujeres al borde de un ataque de nervios*, passava el mateix. Els actors feien poses elegants quan els treien per televisió. Mentre que darrere la càmera es comportaven de manera totalment corrent. El cinema actual retrata la vida, i l'espectador veu els actors vestits amb texans, amb roba interior o acabats de despertar. Ja no tenim la Marlene Dietrich o l'Ava Gardner, que eren divines dins i fora del cinema. La imatge de l'actor avui és molt més esportiva, més a l'abast del qui la contempla. Amb les models, passa el contrari. La gent les veu sempre fantàstiques, sempre de gala. I quan deixen de ser xiques de físic excepcional, deixen la professió, ja no les veu ningú. No sortiran mai a la televisió amb el cap amb rul·los o en pijama. En aquest sentit, és normal que avui estiguen al podi dels fetitxes. La gent ha de dirigir envers algun lloc la seua necessitat de fascinació.

—I aquests fetitxes són també normals?

—Sí, bastant normals. A Georgianna Robertson, a Helena Christensen, les han tractades d'intruses per haver participat a *Prêt-à-Porter*. Jo no crec en aquest intrusisme, tothom ha de tenir una oportunitat en el cinema, encara que no provinga d'una escola d'art dramàtic. Jo mateix no he passat per cap escola. A més a més, les models en certa manera ja interpreten a les passarel·les, tot i que no utilitzen la paraula. Interpreten la roba.

—Què li sembla el misticisme que envolta el món de la moda?

—A mi m'ha ajudat conèixer-lo per a interpretar el paper d'assistenta de dissenyadora que faig a la pel·lícula. Però en general, pot arribar a ser absurd. La moda és un joc divertit, on, evidentment, hi han implicats molts negocis i grans professionals, però també té una càrrega important de frivolitat. El problema és quan els dissenyadors, els periodistes o qui siga en fan grans teologies i consideren la moda com a part imprescindible de l'home. Si una persona té cobertes altres necessitats més importants, està bé que es preocupe de la moda. Però no al contra-

El príncep i les coristes

Quan un realitzador té la mirada d'acer, poques coses poden escapar indemnes del seu camp de visió. El director Robert Altman, el vell murri de la indústria del cinema americà, es dedica a fer radiografies amb raigs làser de les grans parcel·les del món que l'envolta. La moda, el circ de luxe del final de segle és ara el blanc de les seues rialles escèptiques. *Prêt-à-porter*, l'última pel·lícula, ens arribarà el 24 de març.

El film ha estat envoltat d'ansietat informativa des del moment en què se'n va rodar a París el primer fotograma. Robert Altman ha

teixit per a l'ocasió un menú d'astres superlatiu, segurament un dels trencaclosques més agosarats del cinema contemporani. S'hi barreja la veritat i la mentida per tal de crear una ficció on la realitat és només una ombra amb traços de tangibilitat. Panteres negres de les desfilades més exclusives com Georgianna Robertson o Naomi Campbell es fan copes i passegen joies de Bulgari voletejant sobre l'escenari real d'una passarel·la. Deesses de la delicadesa com Carla Bruni o la camaleònica Linda Evangelista fan costat a l'exquísita rotunda de Claudia Schieffer o Jasmin Gauri.

Hi són totes: Tatiana Patitz, Christie Turlington,

Nadia Auermann. El cap rapat d'Eve Savail posa el toc *hard* en aquest ball de papallones. Els components més torbadors del negoci de la roba es mostren en una exaltació total. La maniquí que ha guanyat la partida és la bellíssima Helena Christensen: el seu cos de bronze és el que apareix al cartell publicitari del film, cobert només per unes insinuants plomes de marabú. La grotesca censura nord-americana ha substituït aquesta publicitat per una altra on la Christensen apareix vestida més púdica. També ha traduït el títol del film pel de *Ready to wear* ("llest per a vestir", substitució que despulla la capçalera de complicitat amb el món de la moda parisenca). Esperem que els distribuïdors que treballen al nostre país tinguin més seny.

Unes models s'interpreten a elles mateixes. D'altres prenen uns rols ficticis. Per particularitzar més encara aquest caos, senyors de l'alta confecció com Claude Montana, Christian Lacroix, Gianfranco Ferré i Jean Paul Gaultier també intervenen a *Prêt-à-porter* fent d'ells ma-

ri. La part frívola d'aquest tema i la relació amb els mitjans de comunicació són els aspectes que ha potenciat Altman. Hi ha gent que busca discursos profunds en la moda i que no està d'acord amb la visió del director. Jo hi estic bastant. A més a més, per mi és un cas de consciència veure que hi ha qui es gasta en roba les quantitats tan colossals de diners que cobren per les seues peces alguns dissenyadors.

—Però vostè precisament no va vestida de qualsevol manera. Les firmes que solen adornar-li la carn són d'aquelles que porten molts zeros.

—Home, no sempre. I per regla general, són regals dels que han dissenyat els vestits que porte. Procure no gastar-me el que guanye en accessoris tan cars.

—Abans de *Prêt-à-Porter*, ha participat a El perquè de tot plegat. Es la primera vegada que viu de prop el cinema català i l'experiència literària en cel·luloide. En va quedar satisfeta?

—Molt. No vaig notar diferència entre participar en un rodatge de cinema català i qualsevol altre, la rutina del cinema és la mateixa. Però sí que en vaig trobar en el rerefons literari, que em va semblar molt inspirador, molt motivador. Era neòfita en el món de Quim Monzó, i l'he descobert molt atractiu. Asprament atractiu.

—I després de *Prêt-à-Porter*, està integrada ja en el rodatge d'Existe alguna possibilitat, por

pequena que sea, de salvar lo nuestro?, últim film de Pedro Almodóvar. Existeix alguna possibilitat, per petita que siga, de parlar amb vostè i no referir-se als tòpics de "xica Almodóvar" i al d'"actriu de bellesa picassiana"?

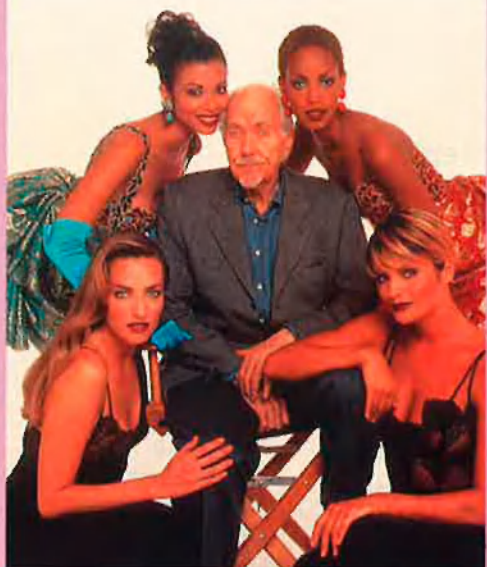
—Comence a pensar que no. Jo tinc molt a agrair a Pedro i seria estúpid rebutjar treballar amb ell en projectes admirables només perquè no et consideren "xica Almodóvar". Quant a allò que té a veure amb el meu físic, lamentablement que haja de comportar-me com una mongui per parlar amb periodistes pel fet que aquests no desitgen fer un treball rigorós i només es dediquen a fer voltes sobre el meu nas.

—Probablement exagera.

—No t'ho penses.

—Es mostra massa susceptible sobre un tema que, vulga o no, l'ha ajudat a ser considerada una actriu diferent.

—El meu físic és la cara i la creu de la meua carrera, saps? Jo sóc així, i prou. El que ha de comptar és el meu treball, i jo agrairia que es tinguera en compte. I insistesc que molta premsa només va a la cosa fàcil, no volen aprofundir. Duen que és el que la gent vol sentir, però no ho crec. Penses que tothom desitjava veure el cony de Marta Chávarri o les orgies de Roldán a les revistes? No. Ara, si els mitjans volen embrutir la societat i mostrar-ho, aquesta se-

teixos. I el plat fort: com a reclam total, actuen un seguit inacabable d'actors internacionalment reconeguts. Lauren Bacall, Marcello Mastroianni, Sofia Loren, Tim Robbins, Kim Basinger, Julia Roberts, la cantant Ute Lemper, Harry Belafonte, Tracey Ullman, Cher, Martin Landau... Així fins a 23 dels artistes més enèrgics del firmament mundial. L'exotisme ptolemaic de la mallorquina

Rossy de Palma consolida la cinta quant a disparitat.

Com aconsegueix Robert Altman, aquest *esteta* de 70 anys i cor indestructible, vincular a projectes personals gent tan distinta i fer pel·lícules agudíssimes? És una de les preguntes del milió. Una altra podria ser com s'ho fa un director com ell per a renàixer amb tanta força després de ser oblidat per públic, productors i part de la crítica. Perquè tot i que als anys 60 i 70 havia dirigit obres tan fresques i inclassificables com *MASH*, *Nashville* o *El largo adiós*, els 80 foren per ell com una tomba, un adéu. Però als 90, arriba la gran broma del renaixement: Robert Altman ressuscita de mà de l'entramat industrial de Hollywood mofant-se de Hollywood amb un exercit d'actors de luxe. La pel·lícula es deia *The player* (Distribuïda al nostre país com *El juego de Hollywood*) i va ser un

èxit. Com la següent, *Short Cuts* (*Vidas cruzadas*), on, mitjançant un puzzle d'històries de Raymond Caver, escarneix la classe mitjana dels EUA. I amb *Prêt-à-porter*, ja ho hem dit, juga amb tot l'engranatge de la moda per a fer-ne un esperpent. Aquest misteri paradoxal és el dels fabuladors omniscients i polièdrics, que se serveixen dels recursos més calidoscòpics tot situant-se en un pla superior. És el geni únic dels mestres de títelles més sibil·lins.

J. M. O.

ARXIU

gueix el joc. Com ho segueix en el tema de les drogues, per exemple.

—Les drogues?

—És clar. És que si es legalitzen, s'acaba el sistema. Jo les he tastat totes i no m'he enamorat de cap, encara que sé que han arruïnat moltes persones. Però el mal consisteix en el tràfic, en l'adulteració. Les carteres causen moltes morts i ningú no prohibeix els cotxes. Si tu agafes un cotxe i ets imprudent, pots morir. Aquí passa el mateix. Ningú informa, ningú no sap què pren realment. Però la guerra de les drogues ha substituït la guerra freda, i no es legalitzaran mai.

—Chomsky té una teoria semblant sobre això de la guerra freda.

—Sí? Interessant. Hem de mirar el món sencer per a comprendre el sistema. Perquè molts homenets puguen queixar-se del govern dins d'unes cases amb electrodomèstics d'avantguarda hi ha hagut molta gent del tercer món que ha xipotat en sang. I això no es té en compte.

—Poc té a veure aquesta reflexió amb la *Rossy de Palma* que el públic coneix.

—No em preocupa gaire la imatge que ningú tinga de mi. M'obsessiona més la recerca de la serenitat, trobar-me bé amb mi mateix i el meu entorn.

—Potser la serenitat la va deixar a Palma.

—Nooo. Enyore l'horitzó sense fi de Palma

A la pàgina anterior, cartell original del film d'Altman. En aquesta, dalt a l'esquerra, Robert Altman amb quatre de les models que apareixen a 'Prêt-à-porter'. A la dreta,

Rossy de Palma en un moment de la mateixa pel·lícula. La mallorquina es defineix com una dona del seu temps que respecta el concepte de fama, però no de popularitat.

i la seua mediterraneïtat. Però me'n vaig anar convençuda que se'm quedava petita. La serenitat, l'ha de crear un mateix al lloc on estiga.

—Encara que siga un personatge popular que no puga viure metòdicament?

—Sobretot. Perquè el que és bonic és la fama, no la popularitat. Jo, durant molts anys, he tingut una popularitat immerescuda, superior al meu treball. I això és buit. Obtenir fama és difícil, es fa amb anys de treball professional. Jo respecte la fama, ara estic contenta de tenir-ne perquè crec que es valora la meua feina. Però la popularitat no m'agrada, és tan... tan...

—Tan què?

—Tan fàcil d'adquirir. Avisa la televisió, posat silicona als llavis i digues que ets filla de no sé qui molt conegut. O millor, talla el penis al teu marit, i veuràs si ets popular. Immensament popular.

Joan M. Oleaque